

STUDIEPLAN FOR DANSK SKOLEÅRET 2018-19

10. klasse

Fagtimer i dansk (2 ugentlige lektioner, i alt 51,75 t.) og hovedfagsperioderne om det moderne gennembruds litteratur (hovedfagsperiode på 3 uger med 1 t. 45 minutters undervisning pr. dag, i alt 26,25 t.) og poetik (hovedfagsperiode på 3 uger med 1 t. 45 minutters undervisning pr. dag, i alt 26,25 t.)

Emne:	Pensum:	Kompetencer:
Kommunikation. Introduktion Ugerne 33-41 (fagtimer)	- Nis Johannsen m.fl., Litteraturens grundbegreber, 1", heri: "Kommunikation", s. 7-18 - Gruppearbejde samt selvstændige øvelser	- Skelne mellem informativ, påvirkende og vurderende sprogbrug - Analysere og vurdere kommunikationssituationer
Sprog og sproghistorie Ugerne 43-47 (fagtimer) <i>Emnet fortsættes i uge 2-4</i>	- Berit Riis Langdahl m.fl., "Krydsfelt" (2010), heri: "Sprog og sproghistorie", s. 161-186 - Arbejdsformen er læsning, fælles gennemgang og belysning samt gruppearbejde	- Demonstrere indblik i sprogets funktion og variation, herunder dets samspil med kultur og samfund
Hovedfagsperioden "Det moderne gennembrud" Ugerne 48-50 (hovedfag og fagtimer)	- Henrik Christensen m.fl., "Litteraturhistorisk grundbog. Det moderne gennembrud", s. 5-27 - Tilbageblik på/repetition af 9. klasses litteraturpensum om romantikken, herunder forfatteren Adam Oehlenschläger og begreberne universalromantik, nationalromantik og romantisme, dualisme, organismetanken, panteisme og intuition – "Ahnelse". - J.P. Jacobsen", "Mogens" (1872) - Olivia Levison, "Indespærret" (1876) - Johan Skjoldborg, "Slid"	- Demonstrere viden om og kunne perspektivere til træk af den danske litteraturs historie, herunder samspillet mellem tekst, kultur og samfund - Vurdere kulturhistoriske fænomener i en teoretisk og filosofisk kontekst

	(1893) - Knut Hamsun, "Sult" (1890), uddrag - Marie Bregendahl, "Det forsvundne land" (1926) - Undervisningen tager afsæt i en repetition af romantikkens litterære program, og herpå studeredes fortrinsvis naturalismen og denne ismes historiske og ideologiske forudsætninger. Slutteligt vil også symbolismen og det folkelige gennembrud blive undersøgt. - På baggrund af det gennemgæede skal eleverne udfærdige udførlige arbejds hæfter samt gruppeprojekter om udvalgt litteratur fra perioden.	
Sprog og sproghistorie (fortsat) Ugerne 2-4 (fagtimer)	- Berit Riis Langdahl m.fl., "Krydsfelt" (2010), heri: "Sprog og sproghistorie", s. 161-186 - Arbejdsformen er læsning, fælles gennemgang og belysning samt gruppearbejde	- Demonstrere indblik i sprogets funktion og variation, herunder dets samspil med kultur og samfund
Novellestik Ugerne 5-6 og 8-11 (fagtimer)	- John Mogensen m.fl., "Danskbogen", heri: "At læse romaner og noveller", s 94-118 - Opgaver: Læsning af udvalgte noveller samt skriveøvelser	- Demonstrere analytiske færdigheder og viden om fagets metoder m.h.p. tekstanalyse - Analysere, fortolke og perspektivere fiktive tekster
Hovedfagsperioden "Poetik. Læren om digtekunsten, dens former og virkemidler" Ugerne 12-14 (hovedfag og fagtimer)	- Litteraturens hovedgenrer, fortrinsvis lyrik - Folkeviser, salmer, lejlighedssange og fædrelandssange - Analyseredskaber til lyrik, herunder: situation og	- Demonstrere indblik i sprogets funktion, herunder anvende stilistiske grundbegreber - Demonstrere viden om og kunne perspektivere til træk af den danske litteratur

	indhold, det grafiske præg, ubunden og bunden form, lydsiden: rim og rytme, sproglige virkemidler: ordvalg og billedsprog - Kreative skriveøvelser - Klassisk metrik (jambe, trokæ, anapæst, daktylos m.v.) - Lyrikhistorie - Digtning i udvalg, herunder værker af Emil Aarestrup, B.S. Ingemann, Per Højlholt, Tom Kristensen, Vagn Steen, Dan Turèll, Michael Strunge og Yahya Hassan m.fl. - Perioden omhandler ordets kunst, og undervisningen vil derfor søge at give en indføring i flere af lyrikkens elementer: lyrikkens historie, lyriske hovedgenrer, almindelige rimtyper og ældre versformer samt klassisk metrik (jambe, trokæ, anapæst, daktylos m.v.). Sideløbende hermed udføres kreative skriveøvelser såsom Haiku digte, salmer samt fest- og lejlighedssange, tekster der afslutningsvist bliver del af det hovedfagshæfte, som hver enkelt elev skal udføre.	historie, herunder samspillet mellem tekst, kultur og samfund - Vurdere kulturhistoriske fænomener i en teoretisk og filosofisk kontekst
Værklæsning: "Drageløberen" Ugerne 15, 17-18, 20-23 og 25-26 (1 ugentlig fagtime)	- Khaled Hosseini, "Drageløberen" (2003) - Filmatisering: Marc Forster, "The kite runner" (2017) - Dokumentar: "Tro, håb, Afghanistan" (fra filmcentralen) - Opgaveform: essay	- Perspektivere til globale, kulturhistoriske fænomener - Diskutere kulturelle og samfundsmæssige fænomeners eksistentielle implikationer - Vurdere kulturhistoriske fænomener i en teoretisk og filosofisk kontekst
Retskrivning og grammatik	- Online-øvelser fra	- Beherske skriftsprogets

Ugerne 15, 17-18, 20-23 og 25-26 (1 ugentlig fagtime)	sproget.dk og Dansk Sprognævns kommaøvelser m.v.	normer for korrekthed og anvende grammatiske og stilistiske grundbegreber

1. HF

Fagtimer i dansk (2 lektioner pr. uge, i alt 51,75 t.) og hovedfagsperioden Parcival (hovedfagsperiode på 3 uger med 1 t. 45 minutters undervisning pr. dag, i alt 26,25 t.)

Emne:	Pensum:	Kompetencer
Mediehistorie, mediegenerer og medieanalyse Ugerne 33-36 (fagtimer) <i>Emnet fortsættes i uge 43-47</i>	- Berit Riis Langdahl m.fl., "Krydsfelt" (2010), heri: "Mediehistorie", s. 265-282, "Mediegenerer", s. 283-320 og "Medieanalyse", s. 321-364. - Birgitte Darger m.fl., "Begreb om dansk" (2009), heri: "Medieanalyse", s. 119-136 - Gruppearbejde og mindre skriftlige hjemmeopgaver	- Demonstrere kendskab til og forholde sig reflekteret til medie billedet i dag - Analysere og vurdere teksters kommunikative betydning - Navigere og udvælge og forholde sig kritisk og analytisk til information i alle medier samt deltage i og bidrage til digitale fællesskaber
Afrunding: "Drageløberen" Ugerne 40-41 (fagtimer)	Læsning afrundes (tema påbegyndt i 10.kl). filmforevisning. - Khaled Hosseini, "Drageløberen" (2003) - Filmatisering: Marc Forster, "The kite runner" (2017) - Dokumentar: "Tro, håb, Afghanistan" (fra filmcentralen) - Opgaveform: essay, jf. Sophie Holm Strøm m.fl., "Skrivning i dansk" (2012)	- Undersøge virkelighedsnære problemstillinger og udvikle og vurdere løsninger, hvor fagets viden og metoder anvendes - Perspektivere til globale, kulturhistoriske fænomener - Diskutere kulturelle og samfundsmæssige fænomeners eksistentielle implikationer - Vurdere kulturhistoriske fænomener i en teoretisk og filosofisk kontekst
Mediehistorie, mediegenerer og medieanalyse <i>(fortsat)</i>	- Berit Riis Langdahl m.fl., "Krydsfelt" (2010), heri: "Mediehistorie", s. 265-282, "Mediegenerer", s. 283-320 og	- Demonstrere kendskab til og forholde sig reflekteret til medie billedet i dag - Analysere og vurdere

Ugerne 43-47 (fagtimer)	"Medieanalyse", s. 321-364. - Birgitte Darger m.fl., "Begreb om dansk" (2009), heri: "Medieanalyse", s. 119-136 - Gruppearbejde og mindre skriftlige hjemmeopgaver	teksters kommunikative betydning - Navigere og udvælge og forholde sig kritisk og analytisk til information i alle medier samt deltage i og bidrage til digitale fællesskaber
Litterære redskaber Ugerne 48-51 (fagtimer)	- Berit Riis Langdahl m.fl., "Krydsfelt" (2010), heri: "Litterære redskaber", s. 107-142. - Gruppearbejde og mindre skriftlige hjemmeopgaver	- Analysere, fortolke og perspektivere fiktive tekster - Demonstrere viden om fagets identitet og metoder
Værklæsning: "Den kroniske uskyld", Identitetsdannelse og ungdomskultur Ugerne 2-4 (fagtimer) <i>Emnet fortsættes i ugerne 9-15 og 17-18</i>	- Klaus Rifbjerg, "Den kroniske uskyld" (1958) - Leif Panduro, "Rend mig i traditionerne" (1958), uddrag - J.D. Salinger, "Griberen i rugen" (1951), uddrag Film: "Den kroniske uskyld" af Edward Fleming (1985) Undervisningen byder på læsning og analyse af Klaus Rifbjergs roman "Den kroniske uskyld" (1958) samt uddrag Leif Panduros "Rend mig i traditionerne" (1958) og J.D. Salingers "Forbandede ungdom" (1951). Hovedsigtet er en undersøgelse af "Den kroniske uskyld"s tematisering af begreberne pubertet og identitetsdannelse, hvorfor tekstens klare psykoanalytiske referencer vil blive grundigt behandlet. Som led i dette arbejde skal eleverne udfærdige fyldige og detaljerede fortolkninger, hvori også symbolik, tidskarakteristik,	- Demonstrere viden om og kunne perspektivere til træk af den danske litteraturs historie, herunder samspillet mellem tekst, kultur og samfund Vurdere kulturhistoriske fænomener i en teoretisk og filosofisk kontekst - Analysere, fortolke og perspektivere fiktive tekster Demonstrere viden om fagets identitet og metoder - Udtrykke sig præcist, nuanceret og formidlingsbevidst skriftligt

	genrebestemmelse og litteraturhistoriske overvejelser bør være elementer.	
Hovedfagsperioden "Parcival" Ugerne 5-6 og 8 (hovedfag)	- Wolfram von Eschenbach, "Parcival" (ca. 1210), uddrag - I forlængelse af bl.a. temaerne fra historie gennemgås middelalderfortællingen 'Parcival' af Wolfram von Eschenbach. De urbilleder, temaer og begreber, der er i dette værk, belyses i fællesskab: keltisk og kristent mytestof, evangelierne, riddernes opdragelse, trubadurdigtning, katarerne, den høviske kærlighed, arthursagnene m.v. - Opgaveform: Læsning, kunstnerisk bearbejdelse og interview - I tillæg hertil udføres DHO-opgave, se pensum for historie	- Demonstrere viden om og kunne perspektivere til træk af den danske litteraturs historie, herunder samspillet mellem tekst, kultur og samfund - Vurdere kulturhistoriske fænomener i en teoretisk og filosofisk kontekst - Analysere, fortolke og perspektivere fiktive tekster Udtrykke sig præcist, nuanceret og formidlingsbevidst mundtligt og skriftligt - Udtrykke sig præcist, nuanceret og formidlingsbevidst mundtligt, skriftligt såvel som multimodalt
Retskrivning og grammatik Ugerne 5-6, 8 (fagtimer)	- Online-øvelser fra sproget.dk og Dansk Sprognævns kommaøvelser m.v.	- Beherske skriftsprogets normer for korrekthed og anvende grammatiske grundbegreber
Værklæsning: "Den kroniske uskyld", Identitetsdannelse og ungdomskultur <i>(fortsat)</i> Ugerne 9-15 og 17-18 (fagtimer)	Se uge 2-4	Se uge 2-4
Filmanmeldelser Ugerne 20-26 (fagtimer)	- Johan Mogensen m.fl., "Danskbogen" (1995), heri: "At se på levende billeder", s. 189-208	- Demonstrere kendskab til og forholde sig reflekteret til mediebilledet i dag - Udtrykke sig præcist,

	- Div. materiale fra DFI (Det danske filminstitut) - Eleverne anmelder en film efter eget valg, der afleveres skriftligt og fremlægges mundtligt	nuanceret og formidlingsbevidst mundtligt og skriftligt

2. HF

Fagtimer i dansk (2 lektioner pr. uge, i alt 51,75 t.), hovedfagsperioden om tendenser i det 20. århundredes litteratur (hovedfagsperiode på 3 uger med 1 t. 45 minutters undervisning pr. dag, i alt 26,25 t.), tekster og fremlæggelser i.f.m. arkitekturperioden og –rejsen (10 t.) samt danskundervisning som led i dramatikperioden

Emne:	Pensum:	Kompetencer:
Arkitekturperioden og -rejsen. Opgaver af danskfagligt tilsnit Ugerne 33-39 (hovedfag)	- Foredrag om og skriftligt portræt af udvalgt arkitekt - Skriftlig redegørelse for stilperiode - Skriftlig guide til værkfremlæggelse - Fremlæggelse af værk på arkituren og location - Dagsbogsblade	- Udtrykke sig præcist, nuanceret og formidlingsbevidst mundtligt, skriftligt såvel som multimodalt - Vurdere kulturhistoriske fænomener i en teoretisk og filosofisk kontekst
Faktatekster Ugerne 35-36 (fagtimer)	- Johan Mogensen m.fl., "Danskbogen" (1995), heri: "At læse faktatekster", s. 75-93 - Opgave: skriftlig analyse i henhold til det gennemgåede læsestof	- Analysere, fortolke og perspektivere ikke-fiktive tekster
Hovedfagsperioden "Tendenser i det 20. århundredes litteratur" Ugerne 40-41 og 43-44 (hovedfag i alle uger og fagtimer i ugerne 43-44)	- Skønlitterære værker af bl.a. Marie Bregendahl, Thit Jensen, Emma, Filippo Marinetti, Emil Bønnelycke, Tom Kristensen, Pär Lagerkvist, R. Broby-Johansen, Nordahl Grieg, Otto Gelsted, Poul Sørensen, Peter Seeberg, Martin A. Hansen, Per Højholt, Leif Panduro, P.C. Jersild, Svend Åge Madsen, Dan Turèll, Michael Strunge, Peter Høeg og Yahya Hassan.	

	- Relevante litteraturhistoriske artikler - Litteraturperioden i 3.vg. har som målsætning at undersøge tendenser i det 20. århundredes nordiske litteratur. Undervisningen tager afsæt i en repetition af de ideologiske forudsætninger for naturalismen og det moderne gennembrud. Herpå bliver det folkelige gennembrud fra begyndelsen af 1900tallet undersøgt, og forfattere som Johan Skjoldborg, Marie Bregendahl, Thit Jensen og Emma Gad danner illustrationsgrundlag for denne periodes egenartede skrivestil og sprogtone. I forlængelse heraf belyses også kvindesagsdebatten i litterært regi. Fokus bliver herefter rettet mod futurismen (Filippo Marinetti og Emil Bønnelycke) og ekspressionismen (Tom Kristensen, Pär Lagerkvist og R. Broby-Johansen), og som led heri bliver maleriske frembringelser af Edvard Munch vurderet. Senere søges beredskabslitteraturen klarlagt (Nordahl Grieg, Otto Gelsted og Poul Sørensen), og 50ernes og 60ernes modernistiske livssyn belyses (Peter Seeberg, Martin A. Hansen, Per Højholt og Leif Panduro). Slutteligt arbejder vi bl.a. med temaer som fremmedgørelse og det moderne menneskes position i.f.t. modsætningsparret	

	natur-kultur i værker af P.C. Jersild, Svend Åge Madsen, Dan Turèll, Michael Strunge, Peter Høeg og Yahya Hassan m.fl. - Opgave: Hovedfagshæfter samt foredrag om forfatter efter eget valg.	
Vejledning i opgaveskrivning Ugerne 40-41 (1 ugentl. fagtime i 2 uger) <i>Emnet fortsættes i ugerne 8-9</i>	- Relevante artikler om problemformulering, noteapparat, taledispositioner m.v.	- Udtrykke sig præcist, nuanceret og formidlingsbevidst mundtligt, skriftligt såvel som multimodalt
Sprog og argumentation Ugerne 45-51 (fagtimer)	- Berit Riis Langdahl m.fl., "Krydsfelt" (2010), heri: "Sprog, norm og variation", 215-242 og "Sprog og handling", s. 243-265 - Birgitte Darger m.fl., "Begreb om dansk" (2009), heri: "Retorik og argumentation", s. 95-107. - Opgaveform: gruppearbejde og mindre skriftlige opgaver	- Demonstrere indblik i sprogets funktion og variation, herunder dets samspil med kultur og samfund, herunder holde oplæg og argumentere for et synspunkt med formidlingsbevidsthed - Udtrykke sig præcist, nuanceret og formidlingsbevidst mundtligt, skriftligt såvel som multimodalt
Litterære strategier Ugerne 2-6 (fagtimer)	- Berit Riis Langdahl m.fl., "Krydsfelt" (2010), heri: "Litterære strategier", s. 141-160 - H.C.Andersen, "Den grimme Ælling" (1843) - Opgaveform: skriftlige analyseopgaver	- Demonstrere viden om fagets identitet og metoder - Analysere, fortolke og perspektivere fiktive tekster
Vejledning i opgaveskrivning samt en introduktion til mundtlig fremstilling/taleteknik (fortsat) Ugerne 8-9 (fagtimer)	Se uge 40-41	Se uge 40-41

Værklæsning: "Babettes Gæstebud" Ugerne 11-15 (fagtimer)	- Karen Blixen, "Babettes Gæstebud" (1952) - Gabriel Axels filmatisering af "Babettes Gæstebud" (1987) - Dokumentarfilm: "Bag Blixens maske" - Eleverne udfærdiger essays	- Øve evne til at reflektere over bærende tematik - Vurdere filmatisering
Dramatik Ugerne 17-18 og 20-26 (fagtimer)	- John Mogensen m.fl., "Danskbogen", heri: "At læse og se dramatik", s. 143-158 - Ludvig Holberg, "Erasmus Montanus" (1723), uddrag - August Strindberg, "Frøken Julie" (1888) - C.E. Soya, "Natsommerfuglen" (1965) - Opgavetyper: læsning, gruppeprojekter og analyse	- Demonstrere viden om og kunne perspektivere til træk af den danske litteraturs historie, herunder samspillet mellem tekst, kultur og samfund - Vurdere kulturhistoriske fænomener i en teoretisk og filosofisk kontekst - Analysere, fortolke og perspektivere fiktive tekster - Udtrykke sig præcist, nuanceret og formidlingsbevidst mundtligt og skriftligt